

DISCURS INICIAL DEL GRAN CANCELLER

Sr. Prefecte de la Congregació per a la Doctrina de la fe, Dr. Lluís Ladaria,
Germans en l'episcopat,
Rector, Degà de la Facultat de Teologia de Catalunya, claustre de profes-
sors de la Facultat i de les diferents facultats i instituts de l'Ateneu Sant
Pacià,
Estudiants,
Personal laboral no acadèmic,
Germans tots en el Senyor,

Ens hem reunit per celebrar el 50 aniversari de la creació de la Facultat de Teologia de Catalunya, integrada ara a l'Ateneu Sant Pacià.

Donem gràcies a Déu pels qui van tenir la iniciativa, els qui la van dur a terme i els qui s'han beneficiat dels ensenyaments d'aquesta Facultat.

Diu sant Joan de la Creu que Déu, en el seu etern silenci, ha pronunciat una sola paraula, Jesucrist, i que aquesta Paraula ha de ser escoltada en el silenci del cor (Cf. *Dits de llum i d'amor*).

Déu es dirigeix a nosaltres, els humans, a través de la Paraula feta carn, que no és una altra que Jesucrist, el seu Fill, el nostre Déu i el nostre germà. I la teologia és la ciència que ens ajuda a escoltar aquesta Paraula, a contemplar-la, a escodrinyar-la i a viure-la. No és una mera especulació científica, sinó que és endinsar-se en el misteri insondable de l'Amor de Déu. Que bellament ho deia Bossuet! (Jacques Bénigne Bossuet, 1627-1704): «el Cos de Crist no està més realment present en el sagrament eucarístic que la veritat de Jesucrist en la predicació evangèlica. En el Misteri de l'Eucaristia, les espècies que veieu són signes, però el que està amagat en aquest misteri és el cos mateix de Crist.

I en els discursos sagrats, les paraules que enteneu són signes, però el pensament que les produeix i les porta a l'oient és la veritat mateixa de Déu» (Rainero Cantalamessa, *L'héritage spirituel de Vatican II, pour que rien ne es perde*, p. 77).

La teologia ens ha d'ajudar a trobar-nos amb Crist i a unir-nos més profundament a Ell fins a poder arribar a dir amb sant Pau: «ja no sóc jo qui visc; és Crist qui viu en mi» (Ga 2,20).

Un exalcohòlic en una emissió de la televisió italiana va explicar la seva experiència. Va arribar a tal grau d'alcoholisme que no podia passar dues hores sense beure. La seva família estava al límit de la desesperació. Va ser convidat, juntament amb la seva dona, a participar en una trobada sobre la Paraula de Déu. Algú va llegir un passatge de la Bíblia. Una frase li va travessar el cor i va tenir la certesa que quedava guarit.

Posteriorment quan tenia la temptació de tornar a beure, es recordava d'aquella frase de la Paraula de Déu, tornava a llegir-la i a rellegir-la. En ella trobava la força per no recaure. Finalment, va quedar guarit. La frase era la del Càntic dels Càntics: «Les teves carícies són més dolces que el vi» (Ct 1, 2).

Potser molta gent podria dubtar d'aquest canvi o de l'eficàcia de la paraula de la Bíblia, però l'exalcohòlic pot dir: «era mort i he tornat a la vida». Igual que va dir el cec de l'Evangeli: «era cec i ara hi veig» (Cf. Jn 9,10ss).

Això no li va passar també a sant Agustí? En els moments més durs de la seva lluita per romandre cast, va sentir una veu interior que li deia: «*Tolle, lege*». I obrint la Bíblia, va trobar en les cartes de sant Pau el següent: «Com escau a ple dia, comportem-nos dignament, sense orgies ni borratxeres, sense luxúries ni disbauxes, sense baralles ni enveges...» (Rm 13,13) I diu: «no vaig necessitar llegir més» (Cf. *Confessions*, VIII, 29). Aquestes poques línies van entrar en el seu cor com una llum que li va donar seguretat i que va dissipar les tenebres de la seva incertesa.

Diu el Concili Vaticà II: «i en la Paraula de Déu hi ha tan gran força i poder, que esdevé sosteniment i vigor per a l'Església, i fortalesa de la fe, aliment de l'ànima, font pura i perenne de vida espiritual per als fills de l'Església» (*Dei Verbum*, 21). I afegeix el Concili Vaticà II en el número 24 de *Dei Verbum*: «l'estudi de les sagrades Escripures ha de ser com l'ànima de la teologia».

Vosaltres, benvolguts amics, professors i alumnes de l'Ateneu Universitari Sant Pacià, esteu cridats, igual que tots nosaltres, a estimar, a aprofundir i a tractar de viure la paraula de Déu, el missatge d'amor de Déu. Per què? Com podem fer-ho?

1. ACOLLINT LA PARAULA

Diu l'apòstol sant Jaume: «Acolliu amb dolcesa la Paraula plantada en vosaltres, que té el poder de salvar-vos» (Jm 1,21). Sí, germans acollim la Paraula de Déu que ens arriba, principalment, a través de les classes de teologia, a través de la litúrgia, de l'escola bíblica, dels manuals i de la lectura personal.

Però evitem dos perills:

1. El primer perill és fer-ne una lectura impersonal, pensant que tot va dirigit als altres. La Paraula, en primer lloc, es dirigeix a nosaltres, a tu i a mi, i ens crida a la conversió. És cert que hem de conèixer les fonts i els gèneres literaris de la Bíblia, però la Paraula de Déu ha de ser com el mirall en el qual ens veiem reflectits, en el qual veiem reflectida la nostra vida.
2. El segon perill és fer-ne una lectura fonamentalista, que consisteix a prendre-s'ho tot al peu de la lletra sense cap mediació hermenèutica.

Aquests dos errors tenen en comú que es queden en la lletra i obliden que és l'Esperit qui dóna vida i mou els nostres cors.

2. CONTEMPLANT LA PARAULA

L'apòstol sant Jaume convida a escoltar la Paraula com qui es mira en un mirall, és a dir, a contemplar-la amb atenció i devoció. A això els Sants Pares ho anomenaven la masticació i la ruminació. Dit d'una altra manera: escoltar seria menjar, repassar en la memòria el que s'ha sentit; i ruminació seria assaborir el que s'ha escoltat. D'aquesta manera arribem a conèixer millor el rostre i el cor de Déu. I, amb l'ajuda de l'Esperit Sant, els nostres cors s'inflamen en un gran amor a Déu.

3. VIVINT LA PARAULA

L'apòstol sant Jaume també ens diu: «Poseu en pràctica la Paraula i no us limiteu a escoltar-la» (Jm 1, 22).

Sant Gregori el Gran diu que no es comprèn bé la Paraula de Déu fins que no es posa en pràctica. (*Sobre sant Ezequiel*, I, 10, 13. CCL 142).

Certament, la nostra experiència ens diu que, llegint, estudiant o pregant la Paraula de Déu, de sobte experimentem que aquesta Paraula va dirigida

directament a nosaltres, concretament a mi. El nostre cor s'estremeix de tal manera que ens porta a cridar plens d'alegria o a plorar plens de compunció en descobrir el gran amor que Déu ens té a cadascun de nosaltres.

Per tant, germans i germanes, faig meva la invitació del Papa emèrit Benet XVI continguda en el número 38 de la seva exhortació apostòlica *Verbum Domini*: «És decisiu comprendre el pas de la lletra a l'esperit. No es tracta d'un pas automàtic i espontani; es necessita més aviat transcendir la lletra: "De fet, la Paraula de Déu mai està present en la simple literalitat del text. (...)". Descubrim així la raó per la qual un procés d'interpretació autèntic no és només intel·lectual sinó també vital, que reclama una total implicació en la vida eclesial, com a vida "segons l'Esperit"».

Desitjo amb tot el meu cor que l'estudi de la teologia, de la ciència divina, ens ajudi a endinsar-nos més i més en el cor de Déu i, abans que erudits, ens faci ser sants, seduïts per l'amor de Déu. D'aquesta manera podrem ser veritables apòstols enmig del nostre món, que per aquest motiu es va posar feliçment en marxa aquesta Facultat de Teologia fa 50 anys i, per a això, segueix funcionant.

Que Déu us beneixi a tots i us faci treballar amb il·lusió perquè la Bona Nova de l'Evangeli arribi a tots els racons del món. Amén.

† Card. Joan Josep OMELLA OMELLA
Arquebisbe de Barcelona